VIIKONVAIHDE

PERJANTAIVIERAS

Hallituksen nimi

Mikä tulevalle hallitukselle nimeksi? Muistanette, että rakkaalla lapsella on monta nimeä, ja kun nimityksiä listaa, kannattaa muistaa, että se mihin ei kuole, se vahvistaa. Siispä toimeen...

Puheenjohtajista Sipilä, Soini ja Stubb on saatu lyhenne SSS, mistä juontuu kätevästi nimitys Kolme Ässää, karkkipussi Ässämix tai humppayhtye Trio S.

Pikkukakkosen etsiväkolmikko on myös SSS eli Sakke, Salla ja Saastamoinen. SSS antaa myös Mihail Bulgakovin kirjan nimestä väännetyn itseironisen nimen Saatana saapuu Suomeen. Ehkä se venyy myös erikoisemmaksi tilaukseksi nakkikioskilla: Kakkara kolmella siivellä.

Kolmen puolueen hallituksesta saadaan paitsi trio eli kolmikko myös kuoromaailmaan viittaava tertsetti, ihmissuhdekiemuroihin viittaava triangeli tai sitten triadi, joka ainakin yhdessä maassa viittaa järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

Juomien puolella kolme tolppaa tarkoittaa keppanaa, josta saa baari-henkisen muunnelman kolmen tolpan hallitus.

Pakkauksista on saatu erään aiemman hallituksen nimeksi sixpack. Tästä Sipilän hallituksesta voisi kätevästi puhua tetrana. Tiedättehän, ne kolmikulmaiset mehu- ja maitopakkaukset.

Kolme tukipistettä on fysiikan lakien mukaan hyvä ja vakaa ratkaisu. Kolmijalkainen jakkara ei kaadu eikä kolmisäikeinen köysi katkea.

Traktorin vetämät työkoneet ovat nekin kiinni kolmipistekiinnityksellä. Mikä mahdollistaa nostot, laskut, tarkan ajon ja hydrauliikan käytön.

Kolme on lukuna hyvä luku. Sanotaanhan sitä ilmiöitä noteeraten, että yksi on liian vähän, kaksi voi olla sattumaa, kolme on tarpeeksi, mutta neljä on jo liikaa. Esimerkiksi puheenpitäjän kolme pointtia aristoteelisen retoriikan oppien mukaan.

Kun S on vaatekokojen merkinnässä slim yhtä kuin hoikka, voisimme puhua vaikka superhoikasta hallituksesta. Varsinkin jos ministereiden määrä laskee.

Tamperetta on tässä vaatekokohengessä hallinnut pitkään XXL eli extra-extra-large. Jyrki Kataisen johtama hallitus oli samassa mielessä kuusipuolueinen eli ylileveä.

Puolueiden nimistä saadaan hauskoja nimityksiä. Yhdenlaisia, jos käytetään virallisia lyhenteitä kesk., ps ja kok. Toisenlaisia, jos käytetään puhekielen härnäysnimiä kepu, persu ja kako/sekoomus.

Kun RKP ei ole hallituksessa, on sillä selvä ärrävika.

Saadaan siis sellaisia väännelmiä kuin hillokeko, kepskako, perskeko, peruskekkonen, kookeepeeäs tai keskopse. Ehkä muitakin, jos tämän tien valitsee.

Puolueväri keskustalla on vihreä, kokoomuksella sininen ja perussuomalaisilla murrettu sinikeltainen. Näistä ei oikein yhteistä lippuväritystä rakenneta.

Värit symboloivat toivoa ja kasvua, taivasta ja vapautta sekä äkkiä miettien marjapiirakkaa, mustikkaa ja hillaa. Tuleeko tulokseksi kasvihuone?

Politiikan ammattilaisiksi itsensä kokevat tai vasemmalta asiaa katsovat puhuvat porvarihallituksesta tai perusporvareista. Mikään ei voisi olla nimityksenä väärempi.

Hallituspuolueista keskusta ja perussuomalaiset eivät ole perimmäisen ideansa mukaan porvarillisia puolueita. Kokoomus kyllä on ohjelmallisesti porvarillinen.

Porvari (Burger/borgare) tarkoittaa historiallisena terminä kauppiasta, kaupunkilaista, ahtaasti materialistista ihmistä, henkilöä, joka yleisissäkin asioissa ajaa omaa etuaan. Porvari on mentaalisesti yleisen edun ja kansalaisena päättämisen vastakohta.

Se, mitä Sipilän hallitus aikoo tehdä ja joutuu tekemään, on kaikkea muuta kuin porvaripolitiikkaa. Miten olisi Sipilän totuuskomissio?

JUHA KUISMA on lempääläinen ympäristökirjailija.

KANSAN SUUSTA

Ei sota yhtä miestä kaipaa

Jos tahdot rauhaa, valmistaudu sotaan, sanoo eurooppalainen sanonta. Jännitä jousesi, mutta älä ammu nuolta, neuvoo kiinalainen.

Joka haluaa sotaa, löytää siihen kyllä syyn. Hitler käytti sodan keppihevosena Lebensraumia, elintilaa, Stalin puolestaan halusi turvata Suomen miehityksellä Leningradin turvallisuuden. George W. Bushin causa belli, sodan syy, oli Irakin joukkotuhoaseet.

Kaikkein heikoimmat kärsivät sodasta kaikkein eniten. Kun valaat taistelevat, katkaravun pyrstö murskautuu, sanoo korealainen sanonta.

Mitä enemmän tappelet, sitä enemmän saat haavoja, sanoo vietnamilainen. Sodassa ei katsota silmiä eikä sydämiä.

Sanoista sodat syttyy, sanoi kaavilainen. Tuntemattoman sotilaan Rokka voisi jatkaa, että sodat loppuu sotimalla. Toki parempi olisi pystyä elämään rauhassa niin, ettei sotaa aloiteta.

Rauhantekijä saa useimmat iskut, tietää nigerialainen sanonta. Rauhan rakentajalle kiinalainen antaa neuvon: käännä suuret kiistat pieniksi ja pienet sovinnoksi. Saman pöydän ääressä erimielisyydet haihtuvat, kiinalainen jatkaa.

Namibialainen tietää, ettei kovääninen puhe edistä ratkaisua. Vinkkinä myös meille vanhemmille.

Sota ei kaipaa yhtä miestä, mutta sodassa on paljon niitä, joita kaivataan. Sota on kuoleman juhla, jossa ei voittajia ole.

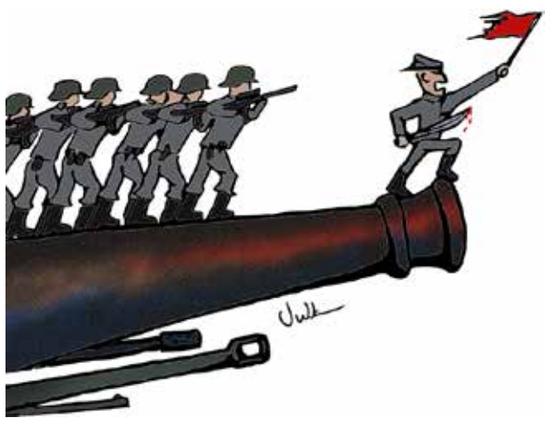

Nyt puhuu paha pankkimies: ”Haluamme onnellisia velallisia”

Maatilojen talous on nyt tiukalla. Johtaja Timo Jaakkola Nordeasta vakuuttaa, että pankkia kiinnostaa ennen kaikkea viljelijöiden hyvinvointi.

Onnellisuus ei ole ensimmäinen asia, joka tulee mieleen liikepankin tavoitteista. Yleensä tulee raha.

Pankin näkökulmasta niillä on kuitenkin elintärkeä yhteys.

”Kaikki kannattavat hankkeet saavat rahoitusta, mutta joskus meidän pitää suojella asiakasta itseltään ja sellaisilta ratkaisuilta, jotka eivät tee häntä varmuudella onnelliseksi. Eikö investoinnin pitäisi lisätä hyvinvointia? Olen nähnyt aika vähän sellaisia onnellisia ihmisiä, joilla bisnes pyörii helvetin huonosti.”

Äänessä on Nordea-pankin asiantuntijajohtaja **Timo Jaakkola**, jonka vastuualueena on maatalous.

”Tämä ympyrä on aika ihmeellinen. Joskus tuntuu siltä, että ainoa, jota ihmisten hyvinvointi tuntuu kiinnostavan, on paha pankkiiri. Se ei kiinnosta neuvontaa, hallintoa eikä yrittäjiä itseäänkään, koska ovat keksineet, että joku laitos pitää saada pystyyn”, itsekin MTK:ssa ja ProAgriassa uraa tehnyt Jaakkola ihmettelee.

”Riskit voivat olla aika suuret, ellei kaikki mene aivan timanttisesti putkeen.”

Nordean markkinaosuus maatilalainoista on noin 15 ja Osuuspankin 60–65 prosenttia. Loput ovat säästöpankeilla ja paikallisosuuspankeilla.

Asiakas ei ole aina oikeassa

Nordeassa kaikki maatalouden yli 0,5 miljoonan lainahakemukset kulkevat Jaakkolan kautta. Niinpä hän tietää puheet niistä tiloista, joille paha pankki ei ole antanut lainaa. Asiakas ei kuitenkaan ole aina oikeassa.

”Katsomme pankin näkökulmasta yritystoiminnan kannattavuutta ja lainojen maksukykyä. Jos yrittäjä on osaava, tuotteille on markkinat ja liiketoimintasuunnitelma osoittaa kannattavuutta, hanke saa rahaa. Päinvastaisissa väitteissä ei aina ole tiedossa koko totuus.”

Liiketoiminta tulisi mitoittaa niin, että selviää lainojen lyhennyksistä ja koroista. Poistojen määrän ei tulisi koskaan olla lyhennyksiä suurempi.

Jaakkolan mukaan liian moni on kuitenkin jättänyt lainat lyhentämättä, siirtänyt veroja eteenpäin ja pelannut vain poistoilla. Niillä voidaan jonkin aikaa ylläpitää yksityistä kulutusta tasolla, johon ei olisi varaa.

”Kun poistot on käytetty, lyhennykset pitää maksaa verotetulla tulolla, eikä hyvistäkään tuloista riitä verojen ja lyhennysten jälkeen rahaa elämiseen.”

Viljelijäksi voi syntyä, maatalousyrittäjäksi ei

Pankinjohtaja kaipaa maatiloille selkeämpää taloudenhallintaa ja -seurantaa ja isommille tiloille oikeaa, kahdenkertaista kirjapitoa.

”Yrittäjälle selviäisi itselleenkin kirjanpidon, tilinpäätöksen ja taseen avulla, vaurastutaanko tällä toiminnalla vai köyhdytäänkö. Nykyisellä mallilla on helppo pettää itseään.”

”Pitää muistaa, että kirjanpitoa ei tehdä verottajaa vaan liikkeenjohtamista varten. Suomalaisten maatilojen taloudenseuranta on kuitenkin liian usein sitä, että katsotaan verkkopankista, onko kassassa rahaa.”

Isommilta, osakeyhtiömuotoon siirtyneiltä tiloilta on tullut palautetta, että taloushallinta on parantunut.

”Viljelijäksi voi vielä syntyä mutta maatalousyrittäjäksi ei. Kolmen vuoden työkokemus ei mielestäni riitä pätevöittämään ison maatilayrityksen johtajaksi, mutta silti voi saada jopa 1,5 miljoonaa euroa investointitukea. Maatiloille vaaditaan kyllä kannattavuuslaskelmat mutta ei sitä, että viljelijän pitäisi itse ymmärtää niitä.”

> Jos hanke on heikosti kannattava tai tappiollinen, sitä on moraalitonta rahoittaa lainalla.

Jaakkola korostaa, että valtaosa maatalousyrittäjistä on luotettavia, asiansa säntillisesti hoitavaa väkeä. Kaikkien pitäisi kuitenkin arvioida rehellisesti sitä, mikä on yrittäjän ja muun ketjun vastuu.

”Kannattavuus- ja maksuvaikeuksista syytetään hallitusta, Valiota tai MTK:ta. Ongelmat ovat todellisia, mutta ei kannata odottaa, että joku muu ratkaisee ne. Tuhoisinta on ajatella, että tämä on paha uni, joka menee ohi tekemättä mitään.”

Suuruus voi tuoda onnea

Kannattavuutta – ja sitä onnellisuutta – voi lisätä Jaakkolan mukaan yhteistyöllä. Ison yhteisnavetan saa halvemmalla kuin monta pientä, taloudellinen riski on pienempi ja yrittäjät voivat vuorotella työssä sekä saada enemmän vapaa-aikaa.

”Jos onnellisuudesta puhutaan, pitäisikö enemmän miettiä, kuinka maatalotta harjoittamalla päästään haluttuun työmäärään ja tulotasoon yhteistyön avulla?”

Jaakkola huomauttaa, että enää ei riitä sellainen asenne, että näin isoisäkin teki ja aina meillä on pärjätty.

”Hinta- ja kustannuspaineet ovat nykyisin kovat ja ihmisten elämä ja elintaso ovat muuttuneet.”

Jaakkola ei pidä pimeitä, matalia ja käsityövaltaisia ”työleirejä” säilyttämisen arvoisina, jos työtä on mahdollista automatisoida. Pankinjohtajan omat 170 hehtaarin tilukset Tampereen liepeillä ovat kolmanneksen suurempia kuin 1990-luvun alussa. Työmäärä on silti vain neljännes entisestä ja satataso korkeampi.

”Isän toimintatavalla tila olisi mennyt konkurssiin ajat sitten.”

Jaakkola kaipaisi enemmän jaettua tietoa hyvin toimivista tiloista, sillä niitä on.

”Hyvät tilat tekevät hyvää tulosta kaikissa tuotantosuunnissa samaan aikaan kun toisilla on todellisia vaikeuksia selvitä. MTK:n edunvalvonnassakin on edelleen ylipainoa politiikassa ja alipainoa markkinoissa, vaikka siellä voitot ja tappiot syntyvät.”

Laske 35 sentin maidon hinnalla

Toiminta vapailla markkinoilla on yhä melko uutta ja vaatii opettelua. Jaakkola laskisi maitotilan kannattavuuden 35 sentin litrahinnan mukaan, sillä paluuta viime vuoden 45 senttiin tuskin lähivuosina nähdään.

”Maailmanmarkkinoilla on pudottu vuodessa 50 prosenttia, joten on liian helppo selitys, että maidon hinta olisi laskenut meillä vain Venäjän pakotteiden vuoksi.”

Jaakkola mättäisi jäitä hattuun, vaikka naapurista tulisi 50 hehtaaria peltoa myyntiin sopuhintaan.

”Jos liikevaihto on puoli miljoonaa ja investointi 700 000 euroa, investoinnin on todella tärkeää olla sitten hyvä ja hinnoiteltu niin, että sen tuotannolla pystyy hyvin maksamaan investoinnin takaisin.”

Tärkeintä on velanhoitokyky.

”Jos asiakkaan hanke on heikosti kannattava tai tappiollinen, sitä on moraalitonta rahoittaa lainalla. On parempi hakata huonosti kannattavaan harrastukseen vaikkapa metsää.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

RAMI MARJAMÄKI

”Enpä muista tällaista kevättä. Tähän mennessä jokaisena kylvöpäivänä on tarvittu sekä lasinpyyhkijöitä että villapaitaa”, Timo Jaakkola sadatteli maanantaina kotitilallaan Mouhijärvellä. Hän pääsi kaurankylvöön illansuussa ja ehti ajaa puoleen yöhön mennessä 13 hehtaaria.

JAAKKOLAN VINKIT

Toimenpiteet talouden hallintaan

Tutustu yrityksesi numeroihin. Käytä asiantuntija-apua, jos et ymmärrä.
Tilki vuodot eli katso, mihin raha hukkuu.
Varaudu tuloihin ja menoihin kassabudjetoinnilla. Ennakoi laskevat hinnat.
Tuotantokapasiteetti täyteen käyttöön, koska kiinteä kustannus ei muutu. Kalliit tilat parhaiten tuottaville eläimille.
Myy tuotannon kannalta vähemmän tärkeää omaisuutta, jopa peltoja ja metsää. Maksa velkoja pois.
Keskity olennaiseen myös työssä: pysy kotieläintuotannossa neljän seinän sisällä enemmän kuin pellolla.
Vähennä työvoimaa, ulkoista, tee enemmän itse ja lisää yhteistyötä.
Tee yhteisostoja, kilpailuta, pyydä uusia tarjouksia. Sano suoraan, ettei tuleva tuotanto kestä tarjotun hintaista laitetta tai rakennusta.
Älä pihistele lannoituksessa, kasvinsuojelussa ja rehuissa.

”Huonolaatuisen oman rehun täydentäminen ostorehulla on heikosta ammattitaidosta seuraava hukkakustannus.”
Lopeta kaikki pienet ei-kiireelliset ostot. Jopa työkaluja voi vuokrata.
Hanki koneet vain tuottavuuden perusteella, älä tee ”alv-vähennyskauppoja”.
Tarkista veroennakot. Neuvottele alennusta pellon vuokriin ja lainojen maksuun.
Tee asiat perustalonpoikaisen hyveen mukaan eli niin hyvin kuin kykenet.